

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)
της 6ης Μαρτίου 2001 *

Στην υπόθεση C-278/98,

Βασίλειο των Κάτω Χωρών, εκπροσωπούμενο από τον M. A. Fierstra και την N. Wijmenga,

προσφεύγον,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τον H. van Vliet,
με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο προσφυγή με την οποία ζητείται η μερική ακύρωση της απόφασης 98/358/ΕΚ της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 1998, για την εκκαθάριση των λογαριασμών που υποβάλλονται από τα κράτη μέλη όσον αφορά τις δαπάνες για το 1994 του τμήματος Εγγυήσεων του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ) (ΕΕ L 163, σ. 28), καθόσον αποκλείει από την κοινοτική χρηματοδότηση δαπάνες ποσού 16 378 716,63 NLG, στις οποίες υπο-

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

βλήθηκε το προσφεύγον κράτος μέλος στο πλαίσιο της προπληρωμής των επιστροφών λόγω εξαγωγής,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους C. Gulmann, πρόεδρο τμήματος, B. Σκουρή, J.-P. Puissochet, R. Schintgen και την F. Macken (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: S. Alber,
γραμματέας: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις αγορεύσεις των διαδίκων κατά τη συνεδρίαση της 15ης Ιουνίου 2000, κατά την οποία το Βασίλειο των Κάτω Χωρών εκπροσωπήθηκε από τον J. S. van den Oosterkamp και η Επιτροπή από τον H. van Vliet,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 19ης Οκτωβρίου 2000,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 21 Ιουλίου 1998, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών άσκησε, δυνάμει του άρθρου 173, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρου 230, πρώτο εδάφιο, ΕΚ), προσφυγή με την οποία ζητεί τη μερική ακύρωση της αποφάσεως 98/358/ΕΚ της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 1998, για την εκκαθάριση των λογαριασμών που υποβάλλονται από τα κράτη μέλη όσον αφορά τις δαπάνες για το 1994 του τμήματος Εγγυήσεων του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΓΠΕ) (ΕΕ L 163, σ. 28, στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), καθόσον αποκλείει από την κοινοτική χρηματοδότηση δαπάνες ποσού 16 378 716,63 NLG, στις οποίες υποβλήθηκε το προσφεύγον κράτος μέλος στο πλαίσιο της προπληρωμής των επιστροφών λόγω εξαγωγής.
- 2 Το ποσό αυτό αντιστοιχεί σε κατ' αποκοπήν διόρθωση της τάξεως του 10 % για τον τομέα των σιτηρών και του 5 % για τον τομέα του βοείου κρέατος, του συνόλου των δαπανών στις οποίες υποβλήθηκε το Βασίλειο των Κάτω Χωρών κατά το οικονομικό έτος 1994 στο πλαίσιο της προπληρωμής των επιστροφών λόγω εξαγωγής για τους τομείς αυτούς.

Το νομικό πλαίσιο

- 3 Δυνάμει των άρθρων 1, παράγραφος 2, στοιχείο α', και 2, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 729/70 του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 1970, περί χρηματοδότησεως της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/005, σ. 93), το τμήμα Εγγυήσεων του ΕΓΓΠΕ χρηματοδοτεί τις επιστροφές λόγω εξαγωγής προς τις τρίτες χώρες οσάκις αυτές χορηγούνται σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες στο πλαίσιο της κοινής οργάνωσης των γεωργικών αγορών.

4 Κατά το άρθρο 8, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 729/70:

«Τα κράτη μέλη λαμβάνουν, σύμφωνα με τις [εθνικές] νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις, τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να:

- εξασφαλίσουν την πραγματοποίηση και την κανονικότητα των χρηματοδοτούμενων από το Ταμείο πράξεων,

- προλάβουν και διώξουν ανωμαλίες,

- ανακτήσουν τα απολεσθέντα εξ αιτίας ανωμαλιών ή αμελειών ποσά.»

5 Από το άρθρο 8, παράγραφος 2, του ιδίου κανονισμού προκύπτει ότι η Κοινότητα δεν αναλαμβάνει τις οικονομικές συνέπειες των καταλογιστέων στις διοικήσεις ή τους οργανισμούς των κρατών μελών πλημμελειών ή αμελειών.

6 Οι ειδικοί κανόνες που έχουν εφαρμογή στο κοινοτικό σύστημα της προπληρωμής καθορίζονται στο κεφάλαιο 3 του τίτλου 2 του κανονισμού (ΕΟΚ) 3665/87 της Επιτροπής, της 27ης Νοεμβρίου 1987, για κοινές λεπτομέρειες εφαρμογής του καθεστώτος των επιστροφών κατά την εξαγωγή για τα γεωργικά προϊόντα (ΕΕ L 351, σ. 1).

- 7 Σύμφωνα με το άρθρο 25 του κανονισμού 3665/87, εφόσον ο εξαγωγέας δηλώνει την πρόθεσή του να εξαγάγει τα προϊόντα ή εμπορεύματα μετά από μεταποίηση ή αποθεματοποίηση και να τύχει επιστροφής κατ' εφαρμογήν των άρθρων 4 ή 5 του κανονισμού (ΕΟΚ) 565/80 του Συμβουλίου, της 4ης Μαρτίου 1980, περί της πληρωμής των επιστροφών κατά την εξαγωγή για τα γεωργικά προϊόντα (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/028, σ. 50), η υπαγωγή στις διατάξεις αυτές εξαρτάται από την υποβολή στις αρμόδιες τελωνειακές αρχές της δηλώσεως που καλείται «δήλωση πληρωμής», στην οποία περιλαμβάνονται όλα τα αναγκαία στοιχεία για τον καθορισμό της επιστροφής.
- 8 Στον κανονισμό (ΕΟΚ) 386/90 του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 1990, για τον έλεγχο κατά την εξαγωγή γεωργικών προϊόντων που τυγχάνουν επιστροφών ή άλλων ποσών (ΕΕ L 42, σ. 6), καθορίζονται ορισμένες γενικές λεπτομέρειες ελέγχου του υποστατού και του κανονικού χαρακτήρα των ενεργειών οι οποίες παρέχουν δικαίωμα καταβολής επιστροφών και όλων των άλλων ποσών που συνδέονται με τις πράξεις εξαγωγής.
- 9 Κατά το άρθρο 2 του κανονισμού 386/90, τα κράτη μέλη προβαίνουν αφενός σε υλικό έλεγχο των εμπορευμάτων σύμφωνα με το άρθρο 3 κατά την εκπλήρωση των τελωνειακών διατυπώσεων εξαγωγής και πριν από τη χορήγηση της άδειας εξαγωγής των εμπορευμάτων, η οποία εκδίδεται βάσει των παραστατικών που υποβάλλονται με τη διασάφηση εξαγωγής και, αφετέρου, σε έλεγχο του φακέλου της αιτήσεως πληρωμής σύμφωνα με το άρθρο 4.
- 10 Κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 386/90, ο υλικός έλεγχος των εμπορευμάτων κατά τη εκπλήρωση των τελωνειακών διατυπώσεων εξαγωγής πρέπει να πραγματοποιείται δειγματοληπτικά και κατά τρόπο συχνό και αιφνίδιο, να καλύπτει δε αντιπροσωπευτική επιλογή της τάξεως του 5 % τουλάχιστον των διασαφήσεων εξαγωγής που παρέχουν το δικαίωμα καταβολής των επιστροφών και όλων των άλλων ποσών που συνδέονται με τις ενέργειες εξαγωγής.

- 11 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2030/90 της Επιτροπής, της 17ης Ιουλίου 1990, για τις λεπτομέρειες εφαρμογής του κανονισμού 386/90 όσον αφορά τον φυσικό [υλικό] έλεγχο κατά την εξαγωγή γεωργικών προϊόντων που τυγχάνουν επιστροφών ή άλλων ποσών (ΕΕ L 186, σ. 6), τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να διαπιστωθεί, ενδεχομένως, ότι τα τελωνεία προέβησαν στον ελάχιστο υλικό έλεγχο στον οποίο αναφέρεται το άρθρο 3, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 386/90.
- 12 Ο κανονισμός (ΕΚ) 2221/95 της Επιτροπής, της 20ής Σεπτεμβρίου 1995, για τις λεπτομέρειες εφαρμογής του κανονισμού 386/90 όσον αφορά τον φυσικό [υλικό] έλεγχο κατά την εξαγωγή γεωργικών προϊόντων που τυγχάνουν επιστροφής (ΕΕ L 224, σ. 13), θεσπίστηκε μετά τα πραγματικά περιστατικά της παρούσας υποθέσεως και καταργεί τον κανονισμό 2030/90. Στο άρθρο 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 2221/95 διευκρινίζεται ότι ως υλικός έλεγχος, κατά την έννοια του άρθρου 2 του κανονισμού 386/90, νοείται «η επιβεβαίωση της αντιστοιχίας μεταξύ διασάφησης εξαγωγής, συμπεριλαμβανομένων των εγγράφων τα οποία προσκομίζονται κατά την υποβολή της, και εμπορεύματος, όσον αφορά την ποσότητα, τη φύση και τα χαρακτηριστικά του». Στο άρθρο 5, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού διευκρινίζεται επίσης ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί υλικός έλεγχος, ο υλικός έλεγχος για τον οποίο ο εξαγωγέας είχε ενημερωθεί εκ των προτέρων, ρητώς ή σιωπηρώς.

Η εκτίμηση των διορθώσεων (έκθεση Belle)

- 13 Στην έκθεση Belle της Επιτροπής (έγγραφο αριθ. VI/216/93 της 1ης Ιουνίου 1993) καθορίζονται οι κατευθυντήριες γραμμές που πρέπει να ακολουθούνται οσάκις πρέπει να εφαρμοσθούν χρηματικές διορθώσεις εις βάρος κράτους μέλους.

- 14 Εκτός από τις τρεις κύριες μεθόδους υπολογισμού, η έκθεση Belle προβλέπει, για τις δύσκολες περιπτώσεις, τη μέθοδο του κατ' αποκοπήν ποσοστού:

«Καθώς η πρακτική ελέγχου των συστημάτων απέκτησε ευρεία εφαρμογή, το ΕΓΤΠΕ προσέφυγε όλο και περισσότερο σε μια αξιολόγηση του κινδύνου που παρουσιάζουν οι ελλείψεις των συστημάτων. Από την ίδια τη φύση του εκ των υστέρων ελέγχου, σπανίως μπορεί να διαπιστωθεί κατά τον χρόνο του λογιστικού ελέγχου αν μια απαίτηση ήταν νόμιμη [έγκυρη] κατά τον χρόνο της πληρωμής. [...] Ως εκ τούτου, η ζημία εις βάρος των κοινοτικών κεφαλαίων πρέπει να καθορισθεί με αξιολόγηση του κινδύνου στον οποίο εκτίθενται τα κεφάλαια αυτά από τις ανεπάρκειες του ελέγχου, οι οποίες μπορούν να αφορούν τόσο τη φύση ή την ποιότητα των διεξαγομένων ελέγχων όσο και την ποσότητα αυτών [τον αριθμό τους]. [...]»

- 15 Η έκθεση Belle προτείνει τρεις κατηγορίες κατ' αποκοπήν διορθώσεων:

«Α. 2 % της δαπάνης, όταν η ανεπάρκεια περιορίζεται σε ήσσονος σημασίας τμήματα [στοιχεία] του συστήματος ελέγχου ή στη διενέργεια ελέγχων που δεν είναι βασικοί [ουσιώδεις] για τη διασφάλιση του συννόμου της δαπάνης, οπότε μπορεί εύλογα να συναχθεί το συμπέρασμα ότι ο κίνδυνος ζημίας εις βάρος του ΕΓΤΠΕ ήταν ασήμαντος [μικρός].

Β. 5 % της δαπάνης, όταν η ανεπάρκεια αφορά σημαντικά στοιχεία του συστήματος ελέγχου ή τη διενέργεια ελέγχων οι οποίοι παίζουν σημαντικό ρόλο στη διασφάλιση του συννόμου της δαπάνης, οπότε μπορεί εύλογα να συναχθεί το συμπέρασμα ότι ο κίνδυνος ζημίας εις βάρος του ΕΓΤΠΕ ήταν σημαντικός.

Γ. 10 % της δαπάνης, όταν η ανεπάρκεια αφορά το σύνολο των στοιχείων ή βασικά [τα θεμελιώδη] στοιχεία του συστήματος ελέγχου ή τη διενέργεια ελέγχων που είναι βασικοί για τη διασφάλιση του συννόμου της δαπάνης, οπότε μπορεί

εύλογα να συναχθεί το συμπέρασμα ότι υπήρξε κίνδυνος μεγάλης εκτόσεως ζημίας [ότι υπήρχε υψηλός κίνδυνος γενικευμένης ζημίας] εις βάρος του ΕΓΓΠΕ.»

- 16 Οι κατευθυντήριες γραμμές της εν λόγω εκθέσεως προβλέπουν επίσης ότι, οσάκις υπάρχει αμφιβολία ως προς την εφαρμοστέα διόρθωση, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα στοιχεία ως ελαφρυντικές περιστάσεις:

«— εάν οι εθνικές αρχές έλαβαν αποτελεσματικά μέτρα για τη θεραπεία των ανεπαρκειών αμέσως μόλις αποκαλύφθηκαν·

— εάν οι ανεπάρκειες προέκυψαν από δυσκολίες στην ερμηνεία των κοινοτικών νομοθετημάτων.»

- 17 Κατόπιν της εκθέσεως Belle, το άρθρο 5, παράγραφος 2, του κανονισμού 729/70 τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1287/95 του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 1995 (ΕΕ L 125, σ. 1), και διατυπώθηκε ως εξής:

«Η Επιτροπή, μετά από διαβουλεύσεις με την επιτροπή του Ταμείου:

[...]

- γ) αποφασίζει την απόρριψη αιτήματος κοινοτικής χρηματοδότησης δαπανών βάσει των άρθρων 2 και 3, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι οι δαπάνες δεν πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες.

Πριν από οποιαδήποτε απόφαση απόρριψης χρηματοδότησης, τα αποτελέσματα των εξακριβώσεων της Επιτροπής και οι απαντήσεις του κράτους μέλους κοινοποιούνται εκατέρωθεν γραπτώς, κατόπιν τούτου δε τα δύο μέρη επιχειρούν να έλθουν σε συμφωνία για τη συνέχεια που θα δοθεί.

Σε περίπτωση που δεν επιτευχθεί συμφωνία, το κράτος μέλος μπορεί να ζητήσει την έναρξη διαδικασίας για συμβιβασμό των αντίστοιχων θέσεών τους εντός τεσσάρων μηνών· τα αποτελέσματα της διαδικασίας αυτής ανακοινώνονται με έκθεση προς την Επιτροπή, η οποία την εξετάζει πριν αποφασίσει απόρριψη της χρηματοδότησης.

Η Επιτροπή υπολογίζει τα προς απόρριψη ποσά λαμβάνοντας υπόψη, ιδίως, την έκταση της διαπιστωθείσας ασυμφωνίας [ενόψει ιδίως του βαθμού του διαπιστωθέντος αντικανονικού χαρακτήρα]. Η Επιτροπή εκτιμά εν προκειμένω [λαμβάνει προς τούτο υπόψη] το είδος και τη σοβαρότητα της παράβασης, καθώς και την οικονομική ζημία που υπέστη η Κοινότητα.

[...].

18 Κατά το άρθρο 2 του κανονισμού 1287/95:

«1. Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την έβδομη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Εφαρμόζεται από το οικονομικό έτος που αρχίζει τις 16 Οκτωβρίου 1995.

2. Οι απορρίψεις χρηματοδότησης που αναφέρονται στο άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού (ΕΟΚ) 729/70, δεν επιτρέπεται να αφορούν τις δαπάνες που δηλώνονται για οικονομικά έτη προγενέστερα της 16ης Οκτωβρίου 1992, χωρίς αυτό να θίγει, πάντως, τις αποφάσεις εκκαθαρίσεων που αφορούν οικονομικά έτη προγενέστερα της ισχύος του παρόντος κανονισμού.»

Τα πραγματικά περιστατικά

- 19 Με έγγραφο της 11ης Ιανουαρίου 1994, η Επιτροπή κάλεσε τα κράτη μέλη, κατόπιν των ελέγχων που διενήργησαν οι υπηρεσίες του ΕΓΤΠΕ σε μεγάλο αριθμό τελωνείων της Κοινότητας μεταξύ Ιουνίου 1992 και Νοεμβρίου 1993, να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα των υλικών ελέγχων το συντομότερο δυνατό, το αργότερο δε την 1η Ιουλίου 1994.
- 20 Το 1994, οι υπηρεσίες του ΕΓΤΠΕ διενήργησαν έρευνες στις Κάτω Χώρες οι οποίες αφορούσαν την εφαρμογή του κοινοτικού καθεστώτος προπληρωμής των επιστροφών λόγω εξαγωγής κατά τα οικονομικά έτη 1992 και 1993. Οι έρευνες αυτές αφορούσαν ειδικότερα τους τομείς των σιτηρών και του βοείου κρέατος.
- 21 Έρευνες διενεργήθηκαν τον Φεβρουάριο του 1994 στον Hoofdproductschap Akkerbouwproducten (κεντρικό οργανισμό διαθέσεως στο εμπόριο των γεωργικών προϊόντων, στο εξής: ΗΡΑ).

- 22 Στον τομέα των σιτηρών, διενεργήθηκαν στη συνέχεια έρευνες στα τελωνεία του Ρότερνταμ, του Zaandam και του Veendam (Κάτω Χώρες) καθώς και στις επιχειρήσεις World Flour, Wessanen Flour και AVEBE BA International.
- 23 Στον τομέα του βοείου κρέατος, έρευνες πραγματοποιήθηκαν τον Φεβρουάριο και τον Μάιο του 1994 στον Produktschap Vee en Vlees (οργανισμό διαθέσεως στο εμπόριο ζώων και κρέατος), στα τελωνεία του Winterswijk και του Nijmegen (Κάτω Χώρες) καθώς και στις επιχειρήσεις NVC International BV και Kühne & Heitz NV. Οι υπηρεσίες του ΕΓΤΠΕ δεν προέβησαν στις προβλεπόμενες έρευνες στην τρίτη επιχείρηση του τομέα αυτού διότι οι ολλανδικές αρχές είχαν αρχίσει τον δικό τους έλεγχο στην εν λόγω επιχείρηση.
- 24 Μετά την ανταλλαγή εγγράφων μεταξύ της Επιτροπής και των ολλανδικών αρχών ως προς το αποτέλεσμα των επαληθεύσεων αυτών, η Επιτροπή, με έγγραφο της 28ης Ιουλίου 1995, κοινοποίησε στις ολλανδικές αρχές τα τελικά συμπεράσματα της έρευνών της επί του ολλανδικού συστήματος ελέγχου, ενόψει της εκκαθάρισης των λογαριασμών σχετικά με τις χρηματοδοτούμενες από το ΕΓΤΠΕ, τμήμα Εγγυήσεων, δαπάνες για τα οικονομικά έτη 1993 και 1994.
- 25 Στις 22 Σεπτεμβρίου 1995, η Επιτροπή κατήρτισε τη συνοπτική έκθεση σχετικά με τα αποτελέσματα των ερευνών που διενεργήθηκαν ενόψει της εκκαθάρισης των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ, τμήμα Εγγυήσεων, για το οικονομικό έτος 1992, έκθεση η οποία τροποποιήθηκε στη συνέχεια με ανακοινώσεις της 25ης Οκτωβρίου και της 20ής Νοεμβρίου 1995 (στο εξής: συνοπτική έκθεση για το 1992).
- 26 Στη συνοπτική έκθεση για το 1992, η Επιτροπή διατύπωσε διάφορες αιτιάσεις. Ανέφερε εντούτοις ότι, όσον αφορά την κοινοτική προπληρωμή σχετικά με το

οικονομικό έτος 1992, δεν θα εφαρμόζονταν χρηματικές διορθώσεις. Όσον αφορά τα επόμενα οικονομικά έτη, η Επιτροπή επιφυλάχθηκε ως προς τη στάση της, την οποία θα καθόριζε βάσει μεταγενέστερων ερευνών.

- 27 Με την επίσημη ανακοίνωση της Επιτροπής της 28ης Ιουνίου 1996 σχετικά με την εφαρμογή κατ' αποκοπήν διορθώσεων στα οικονομικά έτη 1993 και 1994 (στο εξής: επίσημη ανακοίνωση του 1996), το Βασίλειο των Κάτω Χωρών ενημερώθηκε «σχετικά με τα τελικά συμπεράσματα της έρευνας επί των διατάξεων και διαδικασιών που εφαρμόστηκαν από τις ολλανδικές αρχές αναφορικά με τον έλεγχο και τη διαχείριση του καθεστώτος προπληρωμής των επιστροφών λόγω εξαγωγής». Η Επιτροπή συμπεριέλαβε στην ανακοίνωση αυτή τις κύριες αιτιάσεις που είχε διατυπώσει προγενέστερα και οι οποίες αναφέρονταν ειδικώς στην οργάνωση του υλικού ελέγχου στις Κάτω Χώρες. Η Επιτροπή πρότεινε κατά συνέπεια για τα οικονομικά έτη 1993 και 1994 κατ' αποκοπήν διορθώσεις ύψους 10 % όσον αφορά τον τομέα των σιτηρών και 5 % όσον αφορά τον τομέα του βοείου κρέατος.
- 28 Κατόπιν της επίσημης ανακοινώσεως του 1996, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών υπέβαλε, με έγγραφο της 6ης Σεπτεμβρίου 1996, αίτηση συμβιβασμού σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 1, της αποφάσεως 94/442/ΕΚ της Επιτροπής, της 1ης Ιουλίου 1994, σχετικά με τη θέσπιση διαδικασίας συμβιβασμού στο πλαίσιο της εκκαθάρισης των λογαριασμών του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεως (ΕΓΤΠΕ), τμήμα Εγγυήσεων (ΕΕ L 182, σ. 45). Το όργανο συμβιβασμού κατήρτισε την τελική έκθεσή του στις 13 Φεβρουαρίου 1997.
- 29 Στις 3 Φεβρουαρίου 1997, καταρτίστηκε η συνοπτική έκθεση της Επιτροπής επί των αποτελεσμάτων των ερευνών που διενεργήθηκαν ενόψει της εκκαθάρισεως των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ, τμήμα Εγγυήσεων, για το οικονομικό έτος 1993 (στο εξής: συνοπτική έκθεση για το 1993). Βάσει των διαπιστώσεων της Επιτροπής, για το οικονομικό έτος 1993 επιβλήθηκαν κατ' αποκοπήν διορθώσεις ύψους 10 % για τον τομέα των σιτηρών και 5 % για τον τομέα του βοείου κρέατος.

- 30 Οι ολλανδικές αρχές διαβουλευθήκαν στις 16 Ιουλίου 1997 με τις υπηρεσίες της Επιτροπής και ζήτησαν από την τελευταία να αναθεωρήσει την άποψή της σχετικά με τις διορθώσεις για το οικονομικό έτος 1994. Με έγγραφο της 17ης Ιουλίου 1997, η Επιτροπή γνωστοποίησε κατόπιν των ανωτέρω διαβουλεύσεων ότι δεν έβλεπε ουδεμία δυνατότητα επανεξετάσεως των χρηματικών διορθώσεων για το οικονομικό έτος 1994.
- 31 Στις 24 Νοεμβρίου 1997, η Επιτροπή κατήρτισε τη συνοπτική έκθεση επί των αποτελεσμάτων των ερευνών που διενεργήθηκαν ενόψει της εκκαθαρίσεως των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ, τμήμα Εγγυήσεων, για το οικονομικό έτος 1994 (στο εξής: συνοπτική έκθεση για το 1994). Η Επιτροπή προτείνει στην έκθεση αυτή, βάσει των ερευνών που διενεργήθηκαν το 1993 και το 1994, την εφαρμογή κατ' αποκοπήν διορθώσεων ύψους 10 % για τον τομέα των σιτηρών και 5 % για τον τομέα του βοείου κρέατος όσον αφορά το οικονομικό έτος 1994.
- 32 Η προσβαλλομένη απόφαση εκδόθηκε στις 6 Μαΐου 1998, βάσει της συνοπτικής εκθέσεως για το 1994.
- 33 Τον Μάιο του 1996, η Επιτροπή διενήργησε έρευνες στα τελωνεία του Leyde, του Enschede και του Sittard (Κάτω Χώρες). Οι έρευνες αυτές αφορούσαν ειδικά τους προβλεπόμενους στους κανονισμούς 386/90 και 2221/95 υλικούς ελέγχους επί των γεωργικών προϊόντων για τα οποία είχαν υποβληθεί αιτήσεις επιστροφών λόγω εξαγωγής κατά τα οικονομικά έτη 1994, 1995 και 1996. Κατόπιν των ερευνών αυτών, η Επιτροπή, με έγγραφο της 18ης Δεκεμβρίου 1996 προς τις ολλανδικές αρχές, υπέμνησε αφενός ότι, κατά τη διάρκεια των ερευνών που διενεργήθηκαν το 1993 και το 1994, είχε διαπιστωθεί ότι οι πραγματοποιηθέντες υλικοί έλεγχοι ήταν ακόμη ανεπαρκείς και, αφετέρου, ότι οι ολλανδικές αρχές είχαν τότε αποφασίσει να διευκρινίσουν τις εθνικές κατευθυντήριες γραμμές και να καταστήσουν δεσμευτικότερες τις διαδικασίες ελέγχου. Η Επιτροπή ανέφερε επίσης στο έγγραφο αυτό ότι, κατά τη διάρκεια των ερευνών που είχαν διενεργηθεί το 1996, είχαν διαπιστωθεί τα θετικά αποτελέσματα των ληφθέντων μέτρων.

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως

- 34 Με τον πρώτο λόγο ακυρώσεως, ο οποίος υποδιαιρείται σε τρία σκέλη, η Ολλανδική Κυβέρνηση προβάλλει ότι η προσβαλλομένη απόφαση εκδόθηκε κατά παράβαση του κανονισμού 729/70, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1287/95 (στο εξής: τροποποιηθείς κανονισμός 729/70).
- 35 Η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει κατ' αρχάς ότι η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του τροποποιηθέντος κανονισμού 729/70 καθ' ο μέτρο, αφενός, οι αμφισβητούμενες διορθώσεις αποφασίστηκαν βάσει επαληθεύσεων που αφορούσαν τα οικονομικά έτη 1992 και 1993 και, αφετέρου, οι εν λόγω διορθώσεις στηρίζονται σε ορισμένες μεμονωμένες περιπτώσεις πληρωμών υποτίθεται αντικανονικών, τις οποίες διαπίστωσε η Επιτροπή.
- 36 Η Ολλανδική Κυβέρνηση προβάλλει κατόπιν ότι η προσβαλλομένη απόφαση εκδόθηκε κατά παραβίαση των αρχών της ειλικρινούς συνεργασίας και της εκατέρωθεν ακροάσεως, όπως αυτές διατυπώνονται στο άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του τροποποιηθέντος κανονισμού 729/70. Κατά την άποψη της εν λόγω κυβερνήσεως, οι αρχές αυτές καθιερώνονται επίσης με τις συστάσεις που περιλαμβάνονται στην έκθεση Belle. Οι αρχές αυτές δεν τηρήθηκαν κατά την επεξεργασία της προσβαλλομένης αποφάσεως.
- 37 Τέλος, με το τρίτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως, η Ολλανδική Κυβέρνηση αμφισβητεί τις αιτιάσεις της Επιτροπής όσον αφορά την αποτελεσματικότητα των διενεργηθέντων στις Κάτω Χώρες υλικών ελέγχων στους τομείς των αιτηρών και του βοείου κρέατος.
- 38 Εκ προοιμίου πρέπει να υπομνησθεί ότι το ΕΓΓΠΕ χρηματοδοτεί μόνο τις παρεμβάσεις που πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις κοινοτικές διατάξεις, στο πλαίσιο

της κοινής οργάνωσης των γεωργικών αγορών (βλ. απόφαση της 28ης Οκτωβρίου 1999, C-253/97, Ιταλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. I-7529, σκέψη 6).

39 Επισημαίνεται συναφώς ότι στην Επιτροπή απόκειται να αποδείξει την ύπαρξη παραβάσεως των κανόνων της κοινής οργάνωσης των γεωργικών αγορών (βλ. αποφάσεις της 19ης Φεβρουαρίου 1991, C-281/89, Ιταλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. I-347, σκέψη 19· της 6ης Οκτωβρίου 1993, C-55/81, Ιταλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-4813, σκέψη 13, και της 28ης Οκτωβρίου 1999, Ιταλία κατά Επιτροπής, προμνημονευθείσα, σκέψη 6). Κατά συνέπεια, η Επιτροπή είναι υποχρεωμένη να δικαιολογεί την απόφασή της με την οποία διαπιστώνεται η απουσία ή οι ανεπάρκειες των ελέγχων που διενεργεί το οικείο κράτος μέλος (βλ. απόφαση της 12ης Ιουνίου 1990, C-8/88, Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-2321, σκέψη 23).

40 Η Επιτροπή δεν είναι πάντως υποχρεωμένη να αποδείξει κατά τρόπο εξαντλητικό την ανεπάρκεια των ελέγχων που διενήργησαν οι εθνικές διοικήσεις ή τον αντικανονικό χαρακτήρα των αριθμητικών στοιχείων που αυτές διαβίβασαν, αλλά να προσκομίσει ένα αποδεικτικό στοιχείο της σοβαρής και εύλογης αμφιβολίας την οποία έχει έναντι αυτών των ελέγχων ή αυτών των αριθμητικών στοιχείων (βλ. αποφάσεις της 21ης Ιανουαρίου 1999, C-54/95, Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. I-35, σκέψη 35, και της 22ας Απριλίου 1999, C-28/94, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. I-1973, σκέψη 40).

41 Αυτός ο μετριασμός της απαιτήσεως για την εκ μέρους της Επιτροπής απόδειξη εξηγείται από το γεγονός ότι το κράτος μέλος είναι αυτό που μπορεί καλύτερα να συλλέξει και επαληθεύσει τα αναγκαία στοιχεία για την εκκαθάριση των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ και στο οποίο εναπόκειται, συνεπώς, να προσκομίσει την πλέον λεπτομερή και πλήρη απόδειξη του αληθούς χαρακτήρα των ελέγχων τους οποίους διενήργησε ή των αριθμητικών στοιχείων τα οποία προσκόμισε και, ενδεχομένως, της ανακρίβειας των ισχυρισμών της Επιτροπής (προμνημονευθείσες αποφάσεις της 21ης Ιανουαρίου 1999, Γερμανία κατά Επιτροπής, σκέψη 35, και Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, σκέψη 41).

42 Βάσει των εκτιμήσεων αυτών πρέπει να εξετασθούν τα προσκομισθέντα από την Ολλανδική Κυβέρνηση αποδεικτικά στοιχεία έναντι των διαπιστώσεων στις οποίες η Επιτροπή στήριξε την προσβαλλομένη απόφαση.

Ως προς την υποτιθέμενη πλάνη με την οποία βαρύνεται η προσβαλλομένη απόφαση

- 43 Πρέπει να εξετασθεί κατ' αρχάς το τρίτο σκέλος του προβαλλόμενου από την Ολλανδική Κυβέρνηση πρώτου λόγου ακυρώσεως.

Όσον αφορά τον τομέα των σιτηρών

- 44 Όσον αφορά τον τομέα των σιτηρών, η Ολλανδική Κυβέρνηση αμφισβητεί κατ' αρχάς τις συνέπειες στις οποίες καταλήγει η Επιτροπή, στη συνοπτική έκθεση για το 1993, λόγω ενός ειδικού προβλήματος το οποίο ανέκυψε κατά τον υλικό έλεγχο των δηλώσεων της επιχειρήσεως Wessanen Flour, ήτοι λόγω του ότι οι εθνικές αρχές αγνοούσαν πού αποθήκευε η επιχείρηση αυτή τα σιτηρά για τα οποία είχαν χορηγηθεί προπληρωμές. Η Ολλανδική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι πρόκειται για ειδικό πρόβλημα το οποίο, καθεαυτό, δεν μπορεί να αποτελέσει έρεισμα για τη συναγωγή του συμπεράσματος ότι το σύστημα ελέγχου παρουσίαζε ανεπάρκειες γενικού χαρακτήρα.

- 45 Πάντως, η περιλαμβανόμενη σε δήλωση πληρωμής παραπομπή κατά τρόπο γενικό σε άδεια αποθηκεύσεως, χωρίς ένδειξη του ακριβούς τόπου αποθηκεύσεως των οικείων εμπορευμάτων, δημιουργεί κενό στο σύστημα ελέγχου κατά το ότι, ελλείψει γνώσεως του ακριβούς τόπου αποθηκεύσεως, είναι αδύνατη η διενέργεια αιφνιδίου ελέγχου. Εν προκειμένω, όπως εκθέτει η Επιτροπή χωρίς να αντικρούεται από την Ολλανδική Κυβέρνηση, τουλάχιστον μία ακόμη επιχείρηση έτυχε προπληρωμών μέχρι τις αρχές του οικονομικού έτους 1994, ή και αργότερα, καταφεύγοντας στην πρακτική αυτή. Κατά συνέπεια, η Ολλανδική Κυβέρνηση δεν κατόρθωσε να αποδείξει τον εσφαλμένο χαρακτήρα των διαπιστώσεων της Επιτροπής κατά τις οποίες το ολλανδικό σύστημα ελέγχου παρουσίαζε συναφώς ανεπάρκειες.

- 46 Κατά συνέπεια, το προβαλλόμενο από την Ολλανδική Κυβέρνηση επιχείρημα δεν είναι ικανό να ανασκευάσει τις αιτιάσεις της Επιτροπής.

- 47 Η Ολλανδική Κυβέρνηση αμφισβητεί, δεύτερον, τον ισχυρισμό της Επιτροπής κατά τον οποίο το γεγονός ότι οι επιχειρήσεις Wessanen Flour και World Flour χρησιμοποίησαν την ίδια αποθήκη χωρίς διαχωρισμό των αντίστοιχων αποθεμάτων τους δημιουργούσε τον προφανή κίνδυνο να ζητήσουν και οι δύο προπληρωμές για τα ίδια προϊόντα. Η Ολλανδική Κυβέρνηση προβάλλει ότι, στο πλαίσιο της διαχείρισης της αποθήκης, υπήρχε ακριβής διάκριση μεταξύ των αποθεμάτων καθενός των οικείων ιδιοκτητών. Επισημαίνει επίσης ότι, κατά τον χρόνο της έρευνας του ΕΓΓΠΕ, οι επιχειρήσεις αυτές βρίσκονταν σε διαδικασία συγχωνεύσεως και επομένως οι επαληθεύσεις που διενεργήθηκαν έναντι αυτών δεν είναι αντιπροσωπευτικές του ολλανδικού συστήματος ελέγχου.
- 48 Πρέπει να επισημανθεί συναφώς ότι, όπως προκύπτει από τη δικογραφία, πρόκειται για δύο εξαγωγικές επιχειρήσεις οι οποίες, κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, θεωρούνταν πάντοτε χωριστές από τον ΗΡΑ. Είναι επίσης βέβαιο ότι οι εν λόγω επιχειρήσεις έλαβαν το 1992 περίπου 40 % του ποσού των επιστροφών οι οποίες είχαν προπληρωθεί στις Κάτω Χώρες στον τομέα των σιτηρών.
- 49 Διαπιστώνεται επίσης ότι οι ολλανδικές αρχές, μετά τους ελέγχους που διενήργησε το ΕΓΓΠΕ, μετέβαλαν τη διαδικασία ελέγχου των αποθεμάτων ώστε να είναι δυνατός ο προσδιορισμός του ανήκοντος σε κάθε ιδιοκτήτη τμήματος εντός του συνόλου των ευρισκομένων σε μια αποθήκη αποθεμάτων. Η Ολλανδική Κυβέρνηση δεν αμφισβητεί εντούτοις ότι, πριν από τους εν λόγω ελέγχους του ΕΓΓΠΕ, ουδεμία διάκριση γινόταν στην περίπτωση αυτή μεταξύ των αποθεμάτων διαφόρων ιδιοκτητών.
- 50 Υπό τις συνθήκες αυτές, έστω και αν η κατάσταση των δύο αυτών εξαγωγικών επιχειρήσεων παρουσίαζε ιδιαίτερο χαρακτήρα, συνάγεται εντούτοις από την επαλήθευση που διενήργησε έναντι αυτών το ΕΓΓΠΕ ότι, εν προκειμένω, το ολλανδικό σύστημα ελέγχου στον τομέα των σιτηρών δεν απέκλειε τη δυνατότητα μη οφειλομένων πληρωμών. Καθίσταται σαφές ότι το σύστημα αυτό δεν επέτρεπε τον ανά πάσα στιγμή έλεγχο των ποσοτήτων για τις οποίες είχαν διενεργηθεί προπληρωμές. Δεδομένου ότι οι ισχυρισμοί της Ολλανδικής Κυβερνήσεως ουδόλως ανασκευάζουν

τις συναφείς διαπιστώσεις της Επιτροπής, το προβαλλόμενο από την Ολλανδική Κυβέρνηση επιχείρημα είναι απορριπτέο.

- 51 Τρίτον, η Ολλανδική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή εσφαλμένα διαπίστωσε ότι η απουσία υλικών ελέγχων στον λιμένα του Ρότερνταμ κατά την υπαγωγή εμπορευμάτων στο καθεστώς προπληρωμής συνιστά σοβαρή και ανεπίτρεπτη έλλειψη του συστήματος ελέγχου. Θεωρεί ότι οι υλικοί έλεγχοι που πραγματοποιούνται κατά την είσοδο των εμπορευμάτων στην αποθήκη είναι αναποτελεσματικοί και ότι, υπό τις συνθήκες αυτές, οι συστηματικοί έλεγχοι έχουν μεγάλη σημασία. Εκθέτει συναφώς ότι η εθνική κανονιστική ρύθμιση προβλέπει έλεγχο της δηλώσεως προπληρωμής, βάσει της καταστάσεως και της διαχειρίσεως των αποθεμάτων, καθώς και εκ των υστέρων διενεργούμενο διοικητικό έλεγχο σε συνδυασμό με δειγματοληπτικό υλικό έλεγχο κατά την εξαγωγή του τελικού προϊόντος. Κατά την άποψη της Ολλανδικής Κυβερνήσεως, οι εν λόγω έλεγχοι, λαμβανόμενοι συνολικά, συνιστούν πρόσφορο μηχανισμό ελέγχου.
- 52 Δεν αμφισβητείται ότι τα σιτηρά διαφόρων επιχειρήσεων ήταν αποθηκευμένα στον χώρο του λιμένος του Ρότερνταμ εντός 333 αποθηκών συνδεδεμένων μεταξύ τους και ότι μόνον ένα μέρος των αποθεμάτων αυτών υπέκειτο στο καθεστώς της προπληρωμής. Είναι επίσης βέβαιο ότι, σε τέτοια κατάσταση, οι υλικοί έλεγχοι των αποθεμάτων σιτηρών είχαν περιορισμένη χρησιμότητα.
- 53 Υπό τις συνθήκες αυτές, όταν η Επιτροπή προσάπτει στο Βασίλειο των Κάτω Χωρών ότι δεν διενήργησε κατάλληλους ελέγχους, σε αυτό το κράτος μέλος απόκειται να αποδείξει την ανακρίβεια των ισχυρισμών της Επιτροπής (βλ. προμνημονευθείσες αποφάσεις της 21ης Ιανουαρίου 1999, Γερμανία κατά Επιτροπής, σκέψη 35, και Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, σκέψη 41).
- 54 Όπως όμως ορθά επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 57 των προτάσεών του, η Ολλανδική Κυβέρνηση δεν παρέχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις παραπέμποντας σε γενικό σύστημα ελέγχων το οποίο δεν εφαρμοζόταν στην ιδιαίτερη κατάσταση του λιμένος του Ρότερνταμ.

- 55 Αυτό το επιχείρημα της Ολλανδικής Κυβερνήσεως δεν μπορεί συνεπώς να γίνει δεκτό.
- 56 Τέταρτον, η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι είναι εσφαλμένος ο ισχυρισμός της Επιτροπής ότι ουδείς υλικός έλεγχος διενεργήθηκε στις Κάτω Χώρες κατά την περίοδο προπληρωμών. Κατά την άποψη της κυβέρνησεως αυτής, η Επιτροπή κατέστη δυνατό να το διαπιστώσει κατά την επίσκεψή της στην επιχείρηση AVEBE BA International, κατά την οποία ουδεμία αντικανονικότητα αποκαλύφθηκε.
- 57 Αρκεί συναφώς η επισήμανση ότι από την έκθεση ελέγχου προκύπτει ότι, στην επιχείρηση αυτή, οι υλικοί έλεγχοι διενεργήθηκαν όχι κατά την περίοδο προπληρωμών, αλλά μόνον κατόπιν της διασαφήσεως εξαγωγής.
- 58 Οι ισχυρισμοί της Ολλανδικής Κυβερνήσεως δεν είναι συνεπώς ικανοί να ανασκευάσουν τη σχετική αιτίαση της Επιτροπής και επομένως το επιχείρημα της Ολλανδικής Κυβερνήσεως είναι απορριπτέο.

Όσον αφορά τον τομέα του βοείου κρέατος

- 59 Όσον αφορά τον τομέα του βοείου κρέατος, η Ολλανδική Κυβέρνηση αμφισβητεί κατ' αρχάς τους ισχυρισμούς που διατύπωσε η Επιτροπή στη συνοπτική έκθεση για το 1993, κατά τους οποίους οι υλικοί έλεγχοι δεν διενεργήθηκαν αιφνιδίως στο τελωνείο του Winterswijk. Η Ολλανδική Κυβέρνηση προβάλλει αφενός ότι με τον κανονισμό 2221/95 αποφασίστηκε ότι οι υλικοί έλεγχοι πρέπει να διενεργούνται αιφνιδίως. Ο κανόνας αυτός ισχύει μόλις από 1ης Ιανουαρίου 1996 και δεν εφαρ-

μοζόταν στους προηγουμένως διενεργηθέντες υλικούς ελέγχους. Η κυβέρνηση αυτή προβάλλει, αφετέρου, ότι οι έλεγχοι που διενεργήθηκαν στο εν λόγω τελωνείο είχαν αναγγελθεί πολύ λίγο πριν πραγματοποιηθούν και είχαν συνεπώς αιφνίδιο χαρακτήρα. Τέλος, η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι οι επικρίσεις της Επιτροπής δεν αφορούν παρά το τελωνείο του Winterswijk.

- 60 Συναφώς, πρέπει να παρατηρηθεί κατ' αρχάς ότι η αναγγελία ελέγχων δεν μπορεί να θεωρηθεί συμβατή με τον στόχο του κανονισμού 386/90, ήτοι την πραγματοποίηση αποτελεσματικών ελέγχων (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφασή της 18ης Μαΐου 2000, C-242/97, Βέλγιο κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-3421, σκέψη 41). Υπό τις συνθήκες αυτές, η Ολλανδική Κυβέρνηση δεν μπορεί να ισχυρίζεται ότι μόλις από της εφαρμογής του άρθρου 5, παράγραφος 2, του κανονισμού 2221/95 οι αναγγελλόμενοι έλεγχοι δεν μπορούν πλέον να καταγράφονται ως έλεγχοι κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο α', του κανονισμού 386/90.
- 61 Κατόπιν, είναι απορριπτέος ο ισχυρισμός της Ολλανδικής Κυβερνήσεως κατά τον οποίο η προηγούμενη αναγγελία των ελέγχων ουδένα απαράδεκτο κίνδυνο συνεπάγεται. Συγκεκριμένα, εφόσον ένας έμπορος μπορεί να γνωρίζει ότι δεν θα πραγματοποιηθεί υλικός έλεγχος, δεν αποκλείεται η δυνατότητα υποκαταστάσεως των εμπορευμάτων.
- 62 Τέλος, όσον αφορά τον ισχυρισμό της Ολλανδικής Κυβερνήσεως ότι οι διαπιστώσεις σχετικά με ένα μόνον τελωνείο δεν μπορούν να δικαιολογήσουν το συμπέρασμα ότι το σύστημα ελέγχου παρουσιάζει καθεαυτό πλημμέλειες που δικαιολογούν την κατ' αποκοπήν μείωση, αρκεί η διαπίστωση ότι από τις εκθέσεις έρευνας του ΕΓΓΠΕ στα τελωνεία του Ρότερνταμ και του Veendam προκύπτει ότι οι έλεγχοι τους οποίους διενήργησαν τα τελωνεία αυτά παρουσίαζαν ελλείψεις ανάλογες με τις διαπιστώσεις στο Winterswijk.
- 63 Κατά συνέπεια, το επιχείρημα αυτό δεν μπορεί να γίνει δεκτό.

- 64 Δεύτερον, η Ολλανδική Κυβέρνηση αμφισβητεί τη διαπίστωση της Επιτροπής ότι οι έλεγχοι είχαν επιφανειακό χαρακτήρα. Παρατηρεί συναφώς ότι το Voedselvoorzienings in- en verkoopbureau (γραφείο αγορών και πωλήσεων επισιτισμού, στο εξής: VIB) ήλεγχε την κατηγορία, την προέλευση των αρρένων ζώων και το βάρος των εμπορευμάτων, σφράγιζε τα κιβώτια που περιείχαν τα εμπορεύματα και χορηγούσε πιστοποιητικό. Το τελωνείο ήλεγχε κατόπιν τη σφράγιση, την εγκυρότητα του πιστοποιητικού, καθώς και την κατηγορία και το βάρος του εμπορεύματος. Εξάλλου, οι επικρίσεις της Επιτροπής είναι βάσιμες μόνον όσον αφορά τον έλεγχο που πραγματοποιήθηκε στο τελωνείο του Winterswijk.
- 65 Στη συνοπτική έκθεση για το 1993 διαπιστώνεται όμως, χωρίς η Ολλανδική Κυβέρνηση να προσκομίζει αποδείξεις περί του αντιθέτου, ότι οι σφραγίδες τις οποίες είχε επιθέσει το VIB στα κιβώτια μπορούσαν ευχερώς να αφαιρεθούν, πράγμα που δημιουργούσε κίνδυνο υποκαταστάσεως. Λαμβανομένης υπόψη της διαπιστώσεως αυτής, η Επιτροπή δικαιούται να θεωρήσει ότι δεν ήταν δυνατό να υπάρξει εγγύηση περί του ότι τα προϊόντα που είχαν υποβληθεί σε υλικό έλεγχο κατά την περίοδο προπληρωμών ήταν τα ίδια με εκείνα που αποτελούσαν το αντικείμενο της διασαφήσεως εξαγωγής.
- 66 Κατά τα λοιπά, από τη δικογραφία προκύπτει ότι δεν διαπιστώθηκε μόνο στο Winterswijk, αλλά και στο Nijmegen, ότι οι έλεγχοι ήταν επιφανειακοί.
- 67 Το δεύτερο προβαλλόμενο από την Ολλανδική Κυβέρνηση επιχείρημα είναι συνεπώς απορριπτέο.
- 68 Η Ολλανδική Κυβέρνηση αμφισβητεί, τρίτον, τον ισχυρισμό της Επιτροπής ότι η πρακτική διενέργειας των ελέγχων βάσει πληροφορίας κοινοποιούμενης με τηλεαντίγραφο και όχι βάσει του πρωτοτύπου των δηλώσεων πληρωμής δημιουργεί κίνδυνο απάτης. Υποστηρίζει ότι οι πληροφορίες που αποστέλλει με τηλεαντίγραφο ο

προβαίνων στη δήλωση περιλαμβάνουν όλα τα ουσιώδη στοιχεία τα οποία καθιστούν δυνατή την επαλήθευση της δηλώσεως. Προβάλλει ότι ουδείς κίνδυνος υφίσταται να υποστεί προσαρμογή, μετά τον έλεγχο, βάσει της κοινοποιηθείσας πληροφορίας, το πρωτότυπο της δηλώσεως που επελέγη για έλεγχο.

- 69 Πάντως, από το άρθρο 25 του κανονισμού 3665/87 προκύπτει σαφώς ότι η προπληρωμή εξαρτάται από την προσκόμιση της δηλώσεως πληρωμής.
- 70 Πρέπει να διαπιστωθεί ότι η πρακτική των ολλανδικών αρχών η οποία συνίσταται στην αποδοχή κοινοποιήσεως μέσω τηλεαντιγράφου δεν είναι συμβατή με τη διάταξη αυτή. Δημιουργούσε κίνδυνο αχρεωστήτου καταβολής επιδοτήσεων, καθόσον επέτρεπε στον οικείο έμπορο να υποβάλει, μετά τη διαπίστωση ανακρίβειας κατά τη διάρκεια τελωνειακού ελέγχου διενεργηθέντος βάσει τηλεαντιγράφου, άλλη δήλωση περιέχουσα τα ακριβή στοιχεία.
- 71 Υπό τις συνθήκες αυτές, οι ισχυρισμοί της Ολλανδικής Κυβερνήσεως δεν επαρκούν για να αποδειχθεί ότι οι αιτιάσεις της Επιτροπής είναι συναφώς αδικαιολόγητες.
- 72 Όσον αφορά, τέταρτον, την αιτίαση της Επιτροπής κατά την οποία οι εκθέσεις ελέγχου δεν επέτρεπαν να καθορισθεί ούτε το αντικείμενο του ελέγχου ούτε, ειδικότερα, αν είχε διενεργηθεί πλήρης υλικός έλεγχος, η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η υποχρέωση καταρτίσεως λεπτομερών εκθέσεων ελέγχου εισήχθη με τον κανονισμό 2221/95, ο οποίος δεν εφαρμοζόταν κατά το οικονομικό έτος 1994.
- 73 Στο υπόμνημα απαντήσεως, η Ολλανδική Κυβέρνηση αμφισβητεί επιπλέον την ίδια αιτίαση για τον λόγο ότι στηρίζεται σε πλάνη στην οποία υπέπεσε η Επιτροπή κατά

την έρευνά της στο τελωνείο του Winterswijk. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή δεν προέβη σε διάκριση μεταξύ των φακέλων επί των οποίων είχε διενεργηθεί έλεγχος βάσει του κανονισμού 386/90 και των φακέλων επί των οποίων είχε διενεργηθεί διοικητικός έλεγχος. Οι πρώτοι φάκελοι ήταν όμως λεπτομερέστεροι από τους άλλους.

74 Από το άρθρο 2, παράγραφος 3, του κανονισμού 2030/90 προκύπτει αφενός ότι τα κράτη μέλη έχουν την υποχρέωση να συντάσσουν τα αναγκαία έγγραφα για κάθε έλεγχο. Κατά συνέπεια, το επιχείρημα της Ολλανδικής Κυβερνήσεως, κατά το οποίο η υποχρέωση καταρτίσεως λεπτομερών εκθέσεων ελέγχου ισχύει μόνον από της εφαρμογής του κανονισμού 2221/95, δεν μπορεί να γίνει δεκτό.

75 Όσον αφορά, αφετέρου, τον ισχυρισμό που εκτίθεται στη σκέψη 73 της παρούσας αποφάσεως, αρκεί η επισήμανση ότι προβλήθηκε για πρώτη φορά στο στάδιο του υπομνήματος απαντήσεως, χωρίς ουδεμία εξήγηση ικανή να δικαιολογήσει την καθυστέρηση της προβολής του. Επομένως, σύμφωνα με το άρθρο 42, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ισχυρισμός αυτός είναι απορριπτός ως οψίμως προβληθείς.

76 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως, το οποίο αφορά την υποτιθέμενη πλάνη στην οποία υπέπεσε η Επιτροπή κατά την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των ελέγχων, είναι απορριπτό.

Ως προς την παράβαση της διαδικασίας διορθώσεως

77 Με το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως, η Ολλανδική Κυβέρνηση προσάπτει στην Επιτροπή ότι παρέβη τη διαδικασία διορθώσεως που εισήχθη με το άρθρο 5, παράγραφος 2, του τροποποιηθέντος κανονισμού 729/70. Η Ολλανδική

Κυβέρνηση προβάλλει συναφώς ότι αν και ο κανονισμός 1287/95 τέθηκε σε εφαρμογή μόλις στις αρχές του οικονομικού έτους που αρχίζει στις 16 Οκτωβρίου 1995, η τροποποίηση που επήλθε με τον κανονισμό αυτό στο άρθρο 5, παράγραφος 2, του κανονισμού 729/70 συγκεκριμενοποιεί την υποχρέωση της Επιτροπής να προβαίνει σε ειλικρινή συνεργασία στον τομέα αυτό.

- 78 Πρώτον, η Ολλανδική Κυβέρνηση θεωρεί ότι οι αμφισβητούμενες διορθώσεις διενεργήθηκαν βάσει επαληθεύσεων που αφορούσαν τα οικονομικά έτη 1992 και 1993. Οι αμφισβητούμενες διορθώσεις δεν στηρίζονταν επομένως σε επαληθεύσεις αναφερόμενες στο οικονομικό έτος 1994. Επαληθεύσεις όμως αναφερόμενες στα οικονομικά έτη 1992 και 1993 δεν μπορούν, εν πάση περιπτώσει, να καταλήξουν σε διορθώσεις δαπανών που πραγματοποιήθηκαν κατά το οικονομικό έτος 1994. Εφόσον οι επαληθεύσεις αυτές οδήγησαν ήδη προηγουμένως την Επιτροπή να προτείνει κατ' αποκοπήν διορθώσεις τόσο για το οικονομικό έτος 1993 όσο και για το οικονομικό έτος 1994, η Επιτροπή προβαίνει σε διπλή μείωση λόγω των ιδίων υποτιθέμενων πλημμελειών. Η Ολλανδική Κυβέρνηση ισχυρίζεται επιπλέον ότι, τον Μάιο του 1996, το ΕΓΤΠΕ διενήργησε, στο πλαίσιο της εκκαθάρισεως των λογαριασμών του οικονομικού έτους 1994, επαλήθευση κατά την οποία διαπιστώθηκε ότι οι έλεγχοι των ολλανδικών αρχών ήταν γενικώς ορθοί. Η διαπίστωση δεν μπορεί να οδηγήσει σε μειώσεις όπως οι αμφισβητούμενες στην προκειμένη περίπτωση.
- 79 Δεύτερον, η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι, λαμβανομένου υπόψη του περιορισμένου αριθμού ερευνών στις οποίες προέβη η Επιτροπή κατά το οικονομικό έτος 1994 και του περιορισμένου αριθμού πλημμελειών που διαπιστώθηκαν κατά τις έρευνες αυτές, η Επιτροπή δεν μπορεί να στηριχθεί στις επαληθεύσεις του οικονομικού έτους 1994 για να κρίνει ότι το ολλανδικό σύστημα ελέγχου παρουσίασε γενικώς θεμελιώδεις ελλείψεις που δικαιολογούν κατ' αποκοπήν διορθώσεις της τάξεως του 10 % στον τομέα των αιτηρών και της τάξεως του 5 % στον τομέα του βοείου κρέατος.
- 80 Πρέπει να εξετασθεί κατ' αρχάς αν η απόρριψη χρηματοδότησεως στο πλαίσιο της εκκαθάρισεως των λογαριασμών του οικονομικού έτους 1994 υπόκειται στις υποχρεώσεις στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του τροποποιηθέντος κανονισμού 729/70.

- 81 Πρέπει συναφώς να υπομνησθεί ότι, έστω και αν, κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1287/95, ο εν λόγω κανονισμός εφαρμόζεται μόνον από το οικονομικό έτος που αρχίζει στις 16 Οκτωβρίου 1995, η παράγραφος 2 του ίδιου άρθρου προβλέπει ότι οι απορρίψεις χρηματοδοτήσεως στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του τροποποιηθέντος κανονισμού 729/70 δεν επιτρέπεται να αφορούν τις δαπάνες που δηλώθηκαν για οικονομικά έτη προγενέστερα της 16ης Οκτωβρίου 1992, υπό την επιφύλαξη όμως των αποφάσεων εκκαθάρισεως που αφορούν οικονομικό έτος προγενέστερο της ενάρξεως της ισχύος του κανονισμού 1287/95.
- 82 Για να δοθεί πρακτικώς αποτελεσματική ερμηνεία στο άρθρο 2, παράγραφος 2, του κανονισμού 1287/95, η διαδικασία διορθώσεως πρέπει να θεωρηθεί ως εφαρμοστέα στα οικονομικά έτη μετά τη 16η Οκτωβρίου 1992 που δεν αποτέλεσαν αντικείμενο αποφάσεως εκκαθάρισεως πριν από την έναρξη της ισχύος του εν λόγω κανονισμού.
- 83 Κατά συνέπεια, εν προκειμένω, για την εκκαθάριση των λογαριασμών του οικονομικού έτους 1994, η Επιτροπή έπρεπε να εφαρμόσει τη διαδικασία στην οποία αναφέρεται το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του τροποποιηθέντος κανονισμού 729/70.
- 84 Όσον αφορά πρώτον τις επαληθεύσεις του Φεβρουαρίου, Απριλίου και Μαΐου 1994, στις οποίες στηρίχθηκαν οι συνοπτικές εκθέσεις για το 1993 και το 1994, διαπιστώνεται κατ' αρχάς ότι περιελάμβαναν τις πρακτικές ελέγχου τις οποίες είχαν ακολουθήσει μέχρι τότε οι εθνικές αρχές και ότι οι διαπιστωθείσες πλημμέλειες αφορούσαν επομένως εν μέρει και το οικονομικό έτος 1994.
- 85 Το γεγονός και μόνον ότι οι διαπιστώσεις που απέρρεαν από τις έρευνες αυτές είχαν ήδη διατυπωθεί στη συνοπτική έκθεση για το 1993 δεν εμπόδιζε την Επιτροπή να τις λάβει υπόψη στο πλαίσιο της προσβαλλομένης αποφάσεως.

- 86 Όσον αφορά κατόπιν την υποτιθέμενη διπλή μείωση στην οποία προέβη η Επιτροπή, αρκεί η διαπίστωση ότι οι επισημανθείσες από τις υπηρεσίες του ΕΓΤΠΕ ελλείψεις αφορούσαν τόσο το οικονομικό έτος 1993 όσο και το 1994. Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή ήταν υποχρεωμένη να προβεί σε μείωση για αμφότερα τα οικονομικά έτη.
- 87 Κατά συνέπεια, το επιχείρημα της Ολλανδικής Κυβερνήσεως περί διπλής κυρώσεως η οποία επιβάλλεται παράνομα λόγω των ιδίων ελλείψεων δεν μπορεί να γίνει δεκτό.
- 88 Τέλος, όσον αφορά το επιχείρημα που αντλείται από τις έρευνες του 1996, από τη δικογραφία προκύπτει ότι οι έρευνες αυτές αφορούσαν την εφαρμογή του κανονισμού 386/80 και συνεπώς τους υλικούς ελέγχους που είχαν διενεργηθεί από τις τελωνειακές υπηρεσίες επί όλων των εξαγομένων εμπορευμάτων, ενώ οι έρευνες του 1994 αφορούσαν την εφαρμογή του καθεστώτος προπληρωμής. Οι διαπιστώσεις των ερευνών του 1996 δεν μπορούν να ανασκευάσουν τα αποτελέσματα των ερευνών του 1994 διότι οι έρευνες των δύο αυτών ετών δεν είχαν το ίδιο αντικείμενο.
- 89 Εξάλλου, στο έγγραφο της 18ης Δεκεμβρίου 1996, η Επιτροπή υπέμνησε και πάλι τις πλημμέλειες του ολλανδικού συστήματος υλικών ελέγχων όπως εφαρμοζόταν το 1993 και το 1994. Συγκεκριμένα, από το έγγραφο αυτό προκύπτει ότι μόνον κατόπιν των επικρίσεων που διατύπωσε η Επιτροπή οι ολλανδικές αρχές έλαβαν μέτρα που κρίθηκαν θετικά από την Επιτροπή. Επομένως, οι επαληθεύσεις που απορρέουν από τις έρευνες τις οποίες διενήργησαν οι υπηρεσίες του ΕΓΤΠΕ τον Μάιο του 1996 αναφορικά με το οικονομικό έτος 1994 ουδόλως έρχονται σε αντίθεση προς τη διαπίστωση ελλείψεων στο σύστημα υλικών ελέγχων που εφαρμοζόταν στις Κάτω Χώρες το 1994.
- 90 Δεύτερον, πρέπει να εξεταστεί ο ισχυρισμός της Ολλανδικής Κυβερνήσεως κατά τον οποίο, αφενός, τίποτα δεν επιτρέπει να λεχθεί ότι το σύνολο του συστήματος ελέγχου των Κάτω Χωρών παρουσίαζε σοβαρές ελλείψεις δικαιολογούσες τις επίδικες κατ' αποκοπήν μειώσεις και, αφετέρου, ούτε τα ελεγχθέντα τελωνεία ούτε οι διαπι-

σθωθείσες πλημμέλειες είναι αντιπροσωπευτικές και επομένως δεν υφίσταται σοβαρός οικονομικός κίνδυνος για την Κοινότητα.

- 91 Συναφώς, πρέπει κατ' αρχάς να υπομνησθεί ότι, όπως διαπιστώθηκε ήδη στη σκέψη 38 της παρούσας αποφάσεως, η διαδικασία εκκαθαρίσεως των λογαριασμών έχει ως αντικείμενο να εξασφαλισθεί ότι οι πιστώσεις που διατέθηκαν στα κράτη μέλη χρησιμοποιήθηκαν τηρουμένων των κοινοτικών κανόνων που ισχύουν στο πλαίσιο της κοινής οργανώσεως των αγορών.
- 92 Το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 729/70, το οποίο συνιστά, στον εν λόγω τομέα, έκφραση των υποχρεώσεων τις οποίες επιβάλλει στα κράτη μέλη το άρθρο 5 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 10 ΕΚ), καθορίζει, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, τις αρχές βάσει των οποίων η Κοινότητα και τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίζουν την ορθή εφαρμογή των κοινοτικών αποφάσεων περί παρεμβάσεων στον γεωργικό τομέα που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΠΕ, καθώς και την καταπολέμηση της απάτης και των ατασθαλιών σε σχέση με τις πράξεις αυτές. Η διάταξη αυτή επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την εξασφάλιση του υποστατού και του νομοτύπου των χρηματοδοτούμενων από το ΕΓΤΠΕ πράξεων (βλ. αποφάσεις της 2ας Ιουνίου 1994, C-2/93, *Exportslachterijen van Oordegem*, Συλλογή 1994, σ. I-2283, σκέψεις 17 και 18, και της 19ης Νοεμβρίου 1998, C-235/97, *Γαλλία κατά Επιτροπής*, Συλλογή 1998, σ. I-7555, σκέψη 45).
- 93 Κατόπιν, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 40 της παρούσας αποφάσεως, όταν η Επιτροπή αρνείται να καταλογίσει εις βάρος του ΕΓΤΠΕ ορισμένες δαπάνες για τον λόγο ότι προκλήθηκαν από καταλογιστές σε κράτος μέλος παραβάσεις της κοινοτικής ρυθμίσεως, δεν υποχρεούται να αποδείξει κατά τρόπο εξαντλητικό την ανεπάρκεια των ελέγχων που διενήργησαν τα κράτη μέλη, αλλά να προσκομίσει αποδεικτικό στοιχείο της σοβαρής και εύλογης αμφιβολίας την οποία έχει έναντι των ελέγχων αυτών. Όπως διευκρινίστηκε στη σκέψη 41 της παρούσας αποφάσεως, αυτός ο μετριασμός του βάρους της αποδείξεως για την Επιτροπή εξηγείται από το γεγονός ότι το κράτος μέλος είναι αυτό που μπορεί καλύτερα να συλλέξει και να επαληθεύσει τα αναγκαία στοιχεία για την εκκαθάριση των λογαριασμών του

ΕΓΓΠΕ και στο οποίο απόκειται, κατά συνέπεια, να προσκομίσει την πλέον λεπτομερή και πλήρη απόδειξη του αληθούς χαρακτήρα των ελέγχων του και, ενδεχομένως, της ανακρίβειας των ισχυρισμών της Επιτροπής.

- 94 Όσον αφορά, εν προκειμένω, τα πραγματικά περιστατικά που διαπίστωσε η Επιτροπή στις συνοπτικές εκθέσεις της για το 1993 και το 1994, από τις σκέψεις 44 έως 76 της παρούσας αποφάσεως προκύπτει ότι η Επιτροπή μπόρεσε να προσκομίσει την απόδειξη πολλών παραβάσεων των κανόνων της κοινής οργάνωσης των γεωργικών αγορών και ότι η Ολλανδική Κυβέρνηση δεν απέδειξε ότι οι διαπιστώσεις της Επιτροπής ήταν ανακριβείς. Επομένως, υφίστανται σοβαρές αμφιβολίες ως προς την εφαρμογή καταλλήλου και αποτελεσματικού συστήματος μέτρων ελέγχου.
- 95 Τέλος, όσον αφορά το ζήτημα αν οι διαπιστωθείσες ελλείψεις ήταν επαρκείς για να δικαιολογήσουν την εφαρμογή κατ' αποκοπήν διορθώσεων της τάξεως του 10 % για τον τομέα των σιτηρών και της τάξεως του 5 % για τον τομέα του βοείου κρέατος, επισημαίνεται ότι η Επιτροπή προέβη σε επαρκείς έρευνες στα τελωνεία και στις επιχειρήσεις οι οποίες ήταν αντιπροσωπευτικές του συνόλου. Από τη δικογραφία προκύπτει ότι οι επιλεγείσες για τις έρευνες επιχειρήσεις είχαν λάβει το 39,67 % της προπληρωμής που είχε χορηγηθεί το 1992 στον τομέα του βοείου κρέατος στις Κάτω Χώρες, ενώ οι επιχειρήσεις στις οποίες είχαν διενεργηθεί επιτόπιες έρευνες είχαν λάβει το 16 % της προπληρωμής που είχε χορηγηθεί κατά το οικονομικό έτος 1994 στον εν λόγω τομέα. Από τη δικογραφία προκύπτει επίσης ότι, στον τομέα των σιτηρών, οι έρευνες αφορούσαν το 57 % των δαπανών. Υπό τις συνθήκες αυτές, οι διενεργηθείσες έρευνες αναφορικά με το ολλανδικό σύστημα ελέγχου είναι επαρκώς αντιπροσωπευτικές για να καταστεί δυνατή η συναγωγή συμπεράσματος επί του συνόλου του συστήματος.
- 96 Συναφώς, δεν είναι δυνατό να γίνει δεκτός ο προβαλλόμενος από την Ολλανδική Κυβέρνηση ισχυρισμός ότι οι έρευνες δεν είναι επαρκώς αντιπροσωπευτικές διότι η Επιτροπή παρέλειψε να εξετάσει την κατάσταση μιας συγκεκριμένης επιχειρήσεως στον τομέα του βοείου κρέατος. Συγκεκριμένα, από τη δικογραφία προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν εξακολούθησε την έρευνα στην εν λόγω επιχείρηση κατόπιν ρητής αιτήσεως των ολλανδικών αρχών. Η Επιτροπή διαπιστώνει, χωρίς να αντικρούεται από τις ολλανδικές αρχές, ότι όταν οι ολλανδικές αρχές αναφέρθηκαν στα προβλήματα σχετικά με την επιχείρηση αυτή, ήταν πολύ αργά να επιλεγεί μια άλλη επιχείρηση και να εξεταστεί ο φάκελος τον οποίο είχε στην κατοχή του ο οργανισμός ο οποίος προέβιανε στις πληρωμές.

- 97 Υπό τις συνθήκες αυτές, το προσφεύγον δεν μπορεί να αμφισβητήσει τον αντιπροσωπευτικό χαρακτήρα των διενεργηθεισών ερευνών επικαλούμενο την απουσία ελέγχου της επιχειρήσεως αυτής (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 1981, 151/80, De Hoe κατά Επιτροπής, Συλλογή 1981, σ. 3161, σκέψεις 17 έως 19).
- 98 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ουδεμία παράβαση της διαδικασίας διορθώσεως αποδείχθηκε.

Ως προς την παραβίαση των αρχών της ειλικρινούς συνεργασίας και της εκατέρωθεν ακροάσεως

- 99 Όσον αφορά την κατά της Επιτροπής αιτίαση, με το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως, περί παραβιάσεως των αρχών της ειλικρινούς συνεργασίας και της εκατέρωθεν ακροάσεως κατά την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, από τη δικογραφία προκύπτει ότι πολλές πληροφορίες αντηλλάγησαν μεταξύ της Επιτροπής και των ολλανδικών αρχών πριν από την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, όπως και κατά τη διαδικασία συμβιβασμού.
- 100 Όσον αφορά, ειδικότερα, το γεγονός ότι η Επιτροπή ενέκρινε το σχέδιο συνοπτικής εκθέσεως για το 1993 χωρίς να αναμείνει την υποβολή της εκθέσεως του οργάνου συμβιβασμού, επισημαίνεται ότι από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι, εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή έλαβε γνώση των προβληθέντων από τις ολλανδικές αρχές επιχειρημάτων και τα εξέτασε, αν και δεν τα έκρινε πειστικά.
- 101 Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν είναι δυνατόν να συντρέχει παραβίαση της αρχής της ειλικρινούς συνεργασίας ούτε της αρχής της εκατέρωθεν ακροάσεως.

102 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ο πρώτος λόγος είναι απορριπτός ως αβάσιμος.

Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως

103 Με τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως, η Ολλανδική Κυβέρνηση προβάλλει ότι η προσβαλλομένη απόφαση εκδόθηκε κατά παραβίαση της αρχής της ασφάλειας δικαίου. Αυτός ο λόγος ακυρώσεως υποδιαιρείται σε δύο σκέλη.

104 Με το πρώτο σκέλος του λόγου αυτού, η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η Επιτροπή αποφάσισε σημαντικές κατ' αποκοπήν διορθώσεις σχετικά με το οικονομικό έτος 1994, κατά παράβαση της ρητής υποσχέσεώς της ότι πλημμέλειες στα εθνικά συστήματα ελέγχου θα έχουν οικονομικές συνέπειες μόνον από 1ης Ιουλίου 1994, υποσχέσεως η οποία προκύπτει τόσο από το έγγραφο της Επιτροπής της 11ης Ιανουαρίου 1994 όσο και από τη συνοπτική έκθεση για το 1992. Λαμβανομένων υπόψη των συναφών υποχρεώσεών της, η Επιτροπή θα μπορούσε να προβεί σε διορθώσεις μόνον κατόπιν επαληθεύσεως διενεργηθείσας μετά την 1η Ιουλίου 1994.

105 Με το δεύτερο σκέλος του λόγου αυτού, η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει, αφετέρου, ότι, προσδιορίζοντας τις διορθώσεις αυτές, η Επιτροπή παρέλειψε να λάβει υπόψη ελαφρυντικά στοιχεία, ιδίως τις βελτιώσεις που επήλθαν στο εθνικό σύστημα ελέγχου και τις δυσχέρειες ερμηνείας της κανονιστικής ρυθμίσεως, πράγμα που έρχεται σε αντίθεση προς τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής όπως αυτές εκτίθενται στην έκθεση Belle.

106 Όσον αφορά το επιχείρημα που αντλείται από το έγγραφο της 11ης Ιανουαρίου 1994, το έγγραφο αυτό αναφέρεται αποκλειστικά στους υλικούς ελέγχους κατά την

εξαγωγή, ενώ οι αμφισβητούμενες χρηματικές διορθώσεις στηρίζονται σε παραλείψεις διαπιστωθείσες κατά την εφαρμογή του συστήματος προπληρωμής των επιστροφών. Κατά συνέπεια, η περιλαμβανόμενη στο έγγραφο αυτό ανάληψη υποχρεώσεως δεν εμποδίζει τις επίδικες διορθώσεις.

107 Όσον αφορά τη συνοπτική έκθεση για το 1992, η Επιτροπή επιφυλάσσεται στην έκθεση αυτή σχετικά με τα επόμενα οικονομικά έτη και επομένως ουδεμία ανάληψη υποχρεώσεως θα μπορούσε να συναχθεί από την έκθεση αυτή.

108 Κατά συνέπεια, το πρώτο σκέλος του δευτέρου λόγου ακυρώσεως είναι απορριπτέο.

109 Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος του λόγου αυτού, το οποίο αναφέρεται στο ποσό της χρηματικής διορθώσεως, πρέπει να επισημανθεί, πρώτον, ότι η Επιτροπή μπορεί ακόμη και να απορρίψει τον καταλογισμό στο ΕΓΤΠΕ του συνόλου των δαπανών στις οποίες υποβλήθηκε ένα κράτος μέλος αν διαπιστώσει ότι δεν υφίστανται αποτελεσματικοί μηχανισμοί ελέγχου.

110 Πρέπει να επισημανθεί, δεύτερον, όπως ήδη παρατηρήθηκε στη σκέψη 38 της παρούσας αποφάσεως, ότι το ΕΓΤΠΕ μπορεί να επιβαρυνθεί μόνο με τις παρεμβάσεις που πραγματοποιούνται σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο στο πλαίσιο της κοινής οργανώσεως των γεωργικών αγορών. Εφόσον, όπως τονίστηκε στη σκέψη 41 της παρούσας αποφάσεως, το οικείο κράτος είναι καλύτερα σε θέση να συλλέξει και να επαληθεύσει τα αναγκαία στοιχεία για την εκκαθάριση των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ, σ' αυτό απόκειται να προσκομίσει την πλέον λεπτομερή και πλήρη απόδειξη της ακρίβειας των στοιχείων αυτών και, ενδεχομένως, του εσφαλμένου χαρακτήρα των ισχυρισμών της Επιτροπής.

111 Εν προκειμένω, η Ολλανδική Κυβέρνηση δεν μπόρεσε να προσκομίσει την απόδειξη ότι τα εφαρμοσθέντα από την Επιτροπή κριτήρια ήταν αυθαίρετα και άδικα.

- 112 Αφενός, οι διαπιστωθείσες από την Επιτροπή ελλείψεις αφορούσαν θεμελιώδη στοιχεία του ολλανδικού συστήματος ελέγχου και την εκτέλεση ελέγχων που έχουν ουσιώδη σημασία για τη διασφάλιση του νομοτύπου των δαπανών. Αφετέρου, η Επιτροπή μπόρεσε να αποδείξει, ενόψει της εκτάσεως των διαπιστωθεισών ελλείψεων, την ύπαρξη αντιστοίχου κινδύνου σημαντικών ζημιών για το ΕΓΤΠΕ.
- 113 Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή ορθώς έκρινε ότι συνέτρεχε σημαντικός κίνδυνος ζημιών για το ΕΓΤΠΕ ικανός να δικαιολογήσει κατ' αποκοπήν διορθώσεις της τάξεως του 10 % για τον τομέα των σιτηρών και της τάξεως του 5 % για τον τομέα του βοείου κρέατος.
- 114 Ο προβαλλόμενος από την Ολλανδική Κυβέρνηση δεύτερος λόγος ακυρώσεως είναι συνεπώς απορριπτέος.

Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως

- 115 Με τον τρίτο λόγο ακυρώσεως, η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι εφόσον η Επιτροπή, στην προσβαλλομένη απόφαση, απομακρύνεται αναιτιολογήτως από τις κατευθυντήριες γραμμές της όπως αυτές εκτέθηκαν στην έκθεση Belle, παραβιάζει την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως.
- 116 Συναφώς, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 77 έως 97 της παρούσας αποφάσεως, ουδεμία παράβαση των εκτιθεμένων στην έκθεση Belle κατευθυντήριων γραμμών αποδείχθηκε από την Ολλανδική Κυβέρνηση.

117 Κατά συνέπεια, ο τρίτος λόγος ακυρώσεως δεν μπορεί να γίνει δεκτός.

Επί του τετάρτου λόγου ακυρώσεως

118 Με τον τέταρτο λόγο ακυρώσεως, η Ολλανδική Κυβέρνηση προβάλλει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι ανεπαρκώς αιτιολογημένη. Κατά την άποψή της, στην απόφαση αυτή δεν διευκρινίζονται οι λόγοι για τους οποίους η Επιτροπή θεωρεί ότι το ολλανδικό σύστημα ελέγχου δεν ανταποκρίνεται στις κοινοτικές απαιτήσεις. Η Επιτροπή δεν αναφέρει επίσης τους λόγους για τους οποίους οι διαπιστώσεις σχετικά με τα οικονομικά έτη 1992 και 1993 δικαιολογούν τις χρηματικές διορθώσεις αναφορικά με το οικονομικό έτος 1994. Η Ολλανδική Κυβέρνηση θεωρεί επίσης ότι η Επιτροπή στηρίχθηκε σε λόγους εσφαλμένους από πραγματική άποψη. Επιπλέον, η Επιτροπή παρέλειψε να αναφέρει γιατί, παρά τη ρητή υπόσχεσή της, δεν έλαβε υπόψη, ενόψει του καθορισμού των αμφισβητούμενων διορθώσεων, τις βελτιώσεις της διαδικασίας ελέγχου οι οποίες εφαρμόστηκαν μετά το οικονομικό έτος 1993. Τέλος, η Επιτροπή όφειλε να αιτιολογήσει την απόφασή της να μην ακολουθήσει τις κατευθυντήριες γραμμές που διατυπώνονται στην έκθεση Belle.

119 Συναφώς, κατά πάγια νομολογία, στην ιδιάζουσα αλληλουχία της επεξεργασίας των αποφάσεων περί εκκαθαρίσεως των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ, η αιτιολογία μιας αποφάσεως πρέπει να θεωρείται επαρκής εφόσον το κράτος-αποδέκτης συνεργάστηκε στενά στη διαδικασία επεξεργασίας της αποφάσεως αυτής και γνώριζε τους λόγους για τους οποίους η Επιτροπή έκρινε ότι δεν έπρεπε να επιβαρύνει το ΕΓΤΠΕ με το επίδικο ποσό (βλ. αποφάσεις της 13ης Δεκεμβρίου 1990, C-22/89, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-4799, σκέψη 18, και της 1ης Οκτωβρίου 1998, C-27/94, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. I-5581, σκέψη 36).

120 Εν προκειμένω, από τη δικογραφία προκύπτει ότι η Ολλανδική Κυβέρνηση συμμετέχε εκ του σύνεγγυς στη διαδικασία επεξεργασίας της προσβαλλομένης αποφάσεως. Συγκεκριμένα, οι αμφιβολίες τις οποίες είχε η Επιτροπή ως προς την

αξιοπιστία του ολλανδικού συστήματος ελέγχου στους τομείς του βοείου κρέατος και των σιτηρών επισημάνθηκαν κατ' επανάληψη γραπτώς στις ολλανδικές αρχές, έγιναν δε συζητήσεις καθώς και προσφυγή στο όργανο συμβιβασμού.

- 121 Επιπλέον, η Επιτροπή ανέφερε, τόσο στην επίσημη ανακοίνωση του 1996 όσο και στη συνοπτική έκθεση για το 1994, η οποία παραπέμπει στη συνοπτική έκθεση για το 1993, τους λόγους για τους οποίους απέρριψε την εγκαθάριση του επίδικου ποσού.
- 122 Κατά συνέπεια, η αιτιολογία της προσβαλλομένης αποφάσεως πρέπει να θεωρηθεί επαρκής.
- 123 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι ο τέταρτος λόγος ακυρώσεως είναι απορριπτός ως αβάσιμος.
- 124 Εφόσον κανένας από τους λόγους ακυρώσεως που προέβαλε η Ολλανδική Κυβέρνηση δεν ευδοκίμησε, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 125 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Επειδή η Επιτροπή ζήτησε την καταδίκη του Βασιλείου των Κάτω Χωρών και αυτό ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) **Απορρίπτει την προσφυγή.**

- 2) **Καταδικάζει το Βασίλειο των Κάτω Χωρών στα δικαστικά έξοδα.**

Gulmann

Σκουρής

Puissochet

Schintgen

Macken

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 6 Μαρτίου 2001.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος του έκτου τμήματος

R. Grass

C. Gulmann